

Czwartek, 15 grudnia 2022 r.

P9_TA(2022)0450

Ulepszenie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie ulepszenia wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027: gotowy na nowe wyzwania, odporny budżet UE (2022/2046(INI))

(2023/C 177/15)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 311, 312 i 323 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027⁽¹⁾ (rozporządzenie w sprawie WRF), wspólne oświadczenia uzgodnione między Parlamentem, Radą i Komisją w tym kontekście⁽²⁾, a także powiązane deklaracje jednostronne⁽³⁾,
- uwzględniając decyzję Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylającą decyzję 2014/335/UE, Euratom⁽⁴⁾,
- uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych⁽⁵⁾ (porozumienie międzyinstytucjonalne),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii⁽⁶⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012⁽⁷⁾ (rozporządzenie finansowe),
- uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2023, przyjęty w dniu 23 listopada 2022 r.⁽⁸⁾,
- uwzględniając wniosek z 16 maja 2022 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (COM(2022)0223),
- uwzględniając wniosek z 22 kwietnia 2022 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE, Euratom) 2018/1046 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (COM(2022)0184),
- uwzględniając międzyinstytucjonalną proklamację w sprawie Europejskiego filaru praw socjalnych z dnia 13 grudnia 2017 r.⁽⁹⁾ oraz komunikat Komisji z dnia 4 marca 2021 r. w sprawie planu działania dotyczącego Europejskiego filaru praw socjalnych,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 października 2022 r. dotyczącą stanowiska Rady w sprawie projektu budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2023⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11.

⁽²⁾ Dz.U. C 444 I z 22.12.2020, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 252.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0403.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10.

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0366.

Czwartek, 15 grudnia 2022 r.

- uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej i Komisji Kontroli Budżetowej, przyjęte 8 września 2022 r. i zatwierdzone na sesji miesięcznej Parlamentu w dniach 12–15 września 2022 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 września 2022 r. w sprawie wniosku na rok 2021 w sprawie zmiany wieloletnich ram finansowych ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie stanowiska Rady dotyczącego projektu budżetu korygującego nr 3/2022 Unii Europejskiej na rok budżetowy 2022 – finansowanie kosztów przyjęcia osób uciekających z Ukrainy ⁽¹²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 maja 2022 r. w sprawie skutków społecznych i gospodarczych dla UE związanych z rosyjską wojną w Ukrainie – zwiększanie zdolności UE do działania ⁽¹³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie przeglądu rozporządzenia finansowego w związku z wejściem w życie wieloletnich ram finansowych 2021–2027 ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 października 2021 r. dotyczącą stanowiska Rady w sprawie projektu budżetu ogólnego Unii Europejskiej na rok budżetowy 2022 ⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając swoje stanowisko z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 ⁽¹⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie konkluzji z nadzwyczajnego posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 17–21 lipca 2020 r. ⁽¹⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 października 2019 r. zatytułowaną „Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 i zasoby własne – czas, by spełnić oczekiwania obywateli” ⁽¹⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 – stanowisko Parlamentu z myślą o osiągnięciu porozumienia ⁽¹⁹⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 24 czerwca 2022 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 31 maja 2022 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 25 marca 2022 r.,
- uwzględniając Deklarację wersalską z 11 marca 2022 r. przyjętą na nieformalnym spotkaniu szefów państw lub rządów,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 18 października 2022 r. pt. „Program prac Komisji na rok 2023” (COM(2022)0548),
- uwzględniając sprawozdanie Banku Światowego, rządu Ukrainy i Komisji z sierpnia 2022 r. zatytułowane „Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment” [Szybka ocena szkód i potrzeb Ukrainy],
- uwzględniając komunikat Komisji z 18 maja 2022 r. w sprawie pomocy Ukrainie i odbudowy Ukrainy (COM(2022)0233),
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640),
- uwzględniając wnioski Konferencji w sprawie przyszłości Europy przedstawione 9 maja 2022 r.,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego 09/2022 zatytułowane „Wydatki na rzecz klimatu w budżecie UE na lata 2014–2020: nie są tak wysokie, jak podaje Komisja”,

⁽¹¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0309.

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0254.

⁽¹³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0219.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 224 z 8.6.2022, s. 37.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 184 z 5.5.2022, s. 179.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 240.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 371 z 15.9.2021, s. 110.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 202 z 28.5.2021, s. 31.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 363 z 28.10.2020, s. 179.

Czwartek, 15 grudnia 2022 r.

- uwzględniając sprawozdanie specjalne 22/2021 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z 2021 r. pt. „Zrównoważone finansowanie – potrzeba bardziej spójnych działań UE, aby przekierować finansowanie na zrównoważone inwestycje”,
 - uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego 10/2021 zatytułowane „Uwzględnianie aspektu płci w budżecie UE – czas, by za słowami poszły czyny”,
 - uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Spraw Zagranicznych, Komisję Rozwoju, Komisję Kontroli Budżetowej, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Rozwoju Regionalnego, Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisję Kultury i Edukacji oraz Komisję Spraw Konstytucyjnych,
 - uwzględniając stanowisko w formie poprawek przedstawione przez Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych,
 - uwzględniając pisma przesłane przez Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, Komisję Przemysłu, Badań Naukowych i Energii oraz Komisję Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej (A9-0281/2022),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z art. 311 TFUE Unia musi pozyskać środki niezbędne do osiągnięcia swoich celów i prowadzenia swojej polityki; mając na uwadze, że wieloletnie ramy finansowe (WRF) określają priorytety budżetowe Unii na okres siedmiu lat oraz zapewniają środki finansowe na jej politykę, programy i potrzeby; mając na uwadze, że WRF są ograniczone pułapem zasobów własnych;
- B. mając na uwadze, że od czasu przyjęcia obecnych WRF w grudniu 2020 r. kontekst polityczny, gospodarczy i społeczny zmienił się diametralnie, czego początkiem były bezprecedensowa skala i dramatyczne skutki pandemii COVID-19, która jeszcze się nie skończyła;
- C. mając na uwadze, że niesprowokowana i nieuzasadniona inwazja Rosji na Ukrainę doprowadziła do poważnego kryzysu humanitarnego i wywołała na całym świecie ogromny wstrząs gospodarczy i społeczny o trudnych do oszacowania czasie trwania; mając na uwadze, że szefowie państw lub rządów nazwali tę wojnę „tektoniczną zmianą w historii Europy”, a Komisja stwierdziła, że „nieprzewidziane potrzeby powstałe w wyniku wojny w Europie znacznie wykraczają poza zasoby dostępne w obecnych wieloletnich ramach finansowych”, co wymaga określenia nowych źródeł finansowania;
- D. mając na uwadze, że Unia i jej obywatele wspierają Ukrainę od samego początku wojny, okazują solidarność z Ukraińcami w ich walce o obronę demokracji przed autorytaryzmem, zaoferowali schronienie ponad ośmiu milionom Ukraińcom i udzielili tymczasowej ochrony czterem milionom z nich; mając na uwadze, że UE, państwa członkowskie i europejskie instytucje finansowe udzieliły Ukrainie pomocy w wysokości ponad 19 mld EUR; mając na uwadze, że oprócz pomocy humanitarnej i wojskowej Unia wspiera Ukrainę w dziedzinie zdrowia, energii i rolnictwa oraz ułatwia handel, w szczególności poprzez ustanowienie korytarzy solidarnościowych, aby pomóc Ukrainie w eksporcie towarów rolnych; mając na uwadze, że konieczna będzie dalsza pomoc w celu utrzymania niezbędnych usług i podstawowej infrastruktury w kraju;
- E. mając na uwadze, że 21,9 % ludności UE jest zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym; mając na uwadze, że ubóstwo energetyczne na pewno pogłębi się w wyniku rosyjskiej inwazji na Ukrainę; mając na uwadze, że połączenie rosnących cen energii i gwałtownej inflacji powoduje kryzys w dziedzinie kosztów utrzymania, zagraża przetrwaniu przedsiębiorstw, zwłaszcza małych i średnich (MŚP), i sprawia, że jeszcze większą liczbę osób dotrze ubóstwo;
- F. mając na uwadze, że obywatele słusznie oczekują od Unii i jej budżetu szybkiej i skutecznej reakcji na zmieniające się potrzeby, a także niezbędnego wsparcia, zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych;
- G. mając na uwadze, że budżet UE odgrywa i wciąż musi odgrywać centralną rolę w osiąganiu priorytetów politycznych Unii, w tym w pomyślnej realizacji procesu zielonej i cyfrowej transformacji z myślą o wszystkich, torowaniu drogi ku neutralności klimatycznej do 2050 r., wspieraniu ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, promowaniu zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, w poprawie konkurencyjności,

Czwartek, 15 grudnia 2022 r.

pobudzaniu innowacji, zwiększaniu strategicznej autonomii oraz bezpieczeństwa i niezależności energetycznej, w udzielaniu wsparcia słabszym grupom oraz małym i średnim przedsiębiorstwom, wspieraniu zrównoważonego rozwoju, który nie pozostawia nikogo w tyle oraz zapewnia spójność i pozytywną konwergencję, w zapewnieniu solidniejszej Europejskiej Unii Zdrowotnej w następstwie kryzysu COVID-19, zagwarantowaniu i promowaniu praworządności, wartości UE, praw podstawowych i równości płci w Unii i poza jej granicami, przyczynianiu się do zwiększenia szans dla wszystkich oraz zapewnieniu silniejszej Unii dla jej obywateli, która będzie w stanie podołać swojej globalnej odpowiedzialności oraz zaradzić kryzysowi klimatycznemu i kryzysowi w dziedzinie różnorodności biologicznej, a także konsekwencjom tych kryzysów;

- H. mając na uwadze, że w swoim programie prac na 2023 r. Komisja Europejska przedstawiła szereg nowych inicjatyw politycznych o potencjalnie znaczących skutkach budżetowych, w szczególności proponowany Europejski Bank Wodoru, pakiet pomocy dla MŚP i Europejski Fundusz na rzecz Suwerenności;
- I. mając na uwadze, że połączony efekt wielu kryzysów, niskich pułapów WRF i uciążliwych procedur w przypadku każdego przeglądu lub rewizji WRF doprowadził do powstania bardzo dużej liczby instrumentów ad hoc poza budżetem UE, a także do zwiększonego wykorzystania zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel niepodlegających procedurze budżetowej, zwłaszcza w przypadku NextGenerationEU; mając na uwadze, że jedynie procedura budżetowa wymaga pełnego zaangażowania Parlamentu i zapewnia mu możliwość sprawowania kontroli nad budżetem; mając na uwadze, że oba organy władzy budżetowej powinny pełnić takie same role, zgodnie z postanowieniami traktatowymi; mając na uwadze, że Parlament zawsze powinien odgrywać pełną rolę w tym nowym środowisku budżetowym, aby zapewnić demokratyczną rozliczalność i przejrzystość w odniesieniu do pozostałego okresu obecnych WRF;
- J. mając na uwadze, że porozumienie międzyinstytucjonalne zawiera szczegółowe ustalenia dotyczące współpracy i dialogu między Parlamentem, Radą i Komisją w sprawach budżetowych; mając na uwadze, że należy przedsięwziąć dalsze kroki w celu poprawy przejrzystości, rozliczalności i dostępności informacji o wszystkich wydatkach wspierających kształtowanie polityki UE;
- K. mając na uwadze, że zgodnie ze swoją jednostronną deklaracją w ramach porozumienia w sprawie WRF na lata 2021–2027 z grudnia 2020 r. Komisja włączyła do swojego programu prac na 2023 r. zobowiązanie do przeprowadzenia przeglądu WRF w drugim kwartale 2023 r., co może obejmować rewizję;
- L. mając na uwadze, że stanowisko Parlamentu w sprawie zasobów własnych zostanie określone w przyszłej rezolucji;

Nowe wyzwania i wstrząsy ujawniające niedociągnięcia w obecnych WRF

1. wzywa Komisję do zaproponowania rewizji obecnych WRF koncentrującej się przede wszystkim na zaradzeniu skutkom wojny w Ukrainie i zapewnieniu Unii odpowiedniej elastyczności w reagowaniu na kryzysy;
2. podkreśla, że wśród instytucji panuje wyraźna zgoda co do tego, że w następstwie niesprowokowanej i nieuzasadnionej inwazji na Ukrainę UE powinna zapewnić Ukrainie jak największą pomoc humanitarną, społeczną, gospodarczą i finansową, a jednocześnie zająć się poważnymi gospodarczymi i społecznymi skutkami kryzysu w Unii i udzielić niezbędnego wsparcia obywatelom, którzy ucierpieli w wyniku tego kryzysu; podkreśla w tym kontekście wspólne cele Unii, jakimi są realizacja Europejskiego Zielonego Ładu i transformacja cyfrowa, Europejski filar praw socjalnych, zacieśnienie współpracy i koordynacji w dziedzinie obronności, zwiększenie strategicznej autonomii oraz niezależności i bezpieczeństwa energetycznego Unii, ograniczenie ubóstwa energetycznego, zapewnienie globalnego bezpieczeństwa żywnościowego oraz sprostanie wyzwaniom wynikającym z wysokiej inflacji;
3. podkreśla, że silna Unia oparta na solidarności i współpracy oraz zdolna stawić czoła obecnym wyzwaniom i złagodzić skutki kryzysu w dziedzinie kosztów utrzymania dla obywateli i przedsiębiorstw wymaga ogólnounijnych rozwiązań, aby zapewnić wszystkim państwom członkowskim równe warunki działania w zakresie ich zdolności do wspierania obywateli i przedsiębiorstw, a tym samym zachować integralność rynku wewnętrznego i zapobiec jego fragmentacji lub zakłóceniom jego funkcjonowania; podkreśla w związku z tym znaczenie projektów transgranicznych, które mają zasadnicze znaczenie dla budowania suwerennej, strategicznej i autonomicznej Unii;
4. podkreśla, że, aby przeciwdziałać skutkom wojny przeciwko Ukrainie co najmniej w perspektywie krótkoterminowej, konieczna jest pomoc humanitarna na dużą skalę w Ukrainie oraz wsparcie finansowe dla państw członkowskich przyjmujących osoby uciekające przed konfliktem i pomagających im osiedlić się; przypomina, że na odpowiednie programy nie przeznaczono zasobów, jakich wymaga ta bezprecedensowa sytuacja; uważa ponadto, że w perspektywie

Czwartek, 15 grudnia 2022 r.

długoterminowej Unia powinna odgrywać wiodącą rolę w odbudowie Ukrainy poprzez podejście oparte na zasadzie lepszego odbudowywania po zakończeniu wojny, zapewniające dobre rządy, poszanowanie praworządności i należyte zarządzanie finansami; wzywa Komisję do oceny roli, jaką budżet UE powinien odgrywać w międzynarodowych wysiłkach na rzecz odbudowy;

5. z zadowoleniem przyjmuje decyzję o przyznaniu Ukrainie i Mołdawii statusu kraju kandydującego; podkreśla, że decyzja ta pociąga za sobą długoterminowe zobowiązanie finansowe i budżetowe oraz wymaga skoordynowanej polityki z myślą o wspieraniu odbudowy, ożywienia gospodarczego i niezbędnych reform właściwych dla każdego kraju, jak to miało miejsce w przypadku innych krajów kandydujących;

6. ubolewa, że ważne nowe inicjatywy polityczne przedstawione od czasu przyjęcia obecnych WRF zawierają propozycje przesunięcia środków z uzgodnionych programów, obszarów polityki i celów UE lub zmiany ich przeznaczenia w obrębie tych programów, obszarów polityki i celów; uważa, że powtarzające się przesunięcia nie są realnym sposobem finansowania priorytetów Unii i stanowią de facto zmianę uzgodnionych WRF;

7. zwraca uwagę na szerokie wykorzystanie instrumentów szczególnych w pierwszych dwóch latach WRF; zauważa, że instrument elastyczności uruchomiono na wydatki z działu 6 (Sąsiedztwo i świat) w 2022 r., i że w 2023 r. ma być uruchomiony na znaczne wydatki z działu 6 oraz poddziałów 2b (Odporność i wartości) i 5 (Bezpieczeństwo i obrona); zwraca uwagę, że zgodnie z wnioskiem dotyczącym obronności z lipca 2022 r. ⁽²⁰⁾ dalsze środki mają zostać uruchomione za pomocą instrumentów szczególnych również w 2024 r.;

8. podkreśla, że rezerwa na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR) została prawie wyczerpana w 2021 r. i że została w pełni wykorzystana w 2022 r. po zapewnieniu połączenia pomocy humanitarnej i wsparcia dla państw członkowskich w radzeniu sobie z klęskami żywiołowymi i katastrofami spowodowanymi przez człowieka; zwraca uwagę, że rozszerzenie zakresu Funduszu Solidarności Unii Europejskiej (FSUE) o sytuacje kryzysowe w dziedzinie zdrowia publicznego, w połączeniu ze zwiększoną skalą i częstotliwością klęsk żywiołowych, kryzysem humanitarnym w Ukrainie i wynikającym z niego napływem dużej liczby uchodźców do UE, wywarło na SEAR ogromną presję; spodziewa się ponadto, że dramatyczne konsekwencje bezprecedensowych pożarów roślinności w lecie 2022 r., które miały miejsce po poważnych powodziach i pożarach roślinności w 2021 r., będą wymagały znacznego wsparcia finansowego, również w ramach SEAR;

9. przypomina, że WRF są corocznie zwiększane na podstawie deflatora o wartości 2 %, stosowanego do cen z 2018 r.; podkreśla, że dramatycznie rosnące ceny energii i skrajna niestabilność rynku energii spowodowana głównie decyzją Rosji o ograniczeniu dostaw gazu napędzają gwałtownie rosnącą inflację, co ma poważny wpływ na ludzi i przedsiębiorstwa; wyraża głębokie zaniepokojenie, że tak nieoczekiwanie wysoki poziom inflacji poważnie obciąża WRF, a także jeszcze bardziej ogranicza ich siłę nabywczą oraz możliwości operacyjne i administracyjne w sytuacji, gdy ich ogólny poziom jest już niższy niż w przypadku poprzednich WRF pod względem udziału w PKB UE; podkreśla, że w praktyce oznacza to, iż można finansować mniej projektów i działań unijnych, co negatywnie wpływa na beneficjentów oraz zdolność Unii do realizacji jej wspólnych celów politycznych;

10. przypomina ponadto, że pomimo żądań Parlamentu, aby Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy (EURI) znalazł się ponad pułapami, koszty refinansowania są splanowane w ramach pułapów WRF, co wywiera dalszą presję na WRF i zagraża finansowaniu już uzgodnionych programów, zwłaszcza w kontekście rosnących stóp procentowych i kosztów zaciągania pożyczek w ramach NGEU; w związku z tym zwraca uwagę na nieuznaniowe zwiększenie środków w linii EURI o 280 mln EUR w budżecie przyjętym na rok budżetowy 2023 w stosunku do projektu budżetu Komisji, co pochłonie zasoby w ramach jednolitego marginesu i ograniczy zdolność budżetu do reagowania na pojawiające się potrzeby;

11. dostrzega ciągle żądanie, aby budżet UE służył jako gwarancja dodatkowej pomocy makrofinansowej, zwłaszcza dla krajów bezpośrednio dotkniętych wojną; z zadowoleniem przyjmuje istotne wsparcie Unii za pośrednictwem pomocy makrofinansowej; podkreśla, że w przypadku niewywiązania się z zobowiązań lub wycofania gwarancji krajowych budżet UE ostatecznie pokrywa wszystkie pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej, a zatem znaczne i z natury rzeczy nieprzewidywalne zobowiązania warunkowe;

⁽²⁰⁾ Wniosek z dnia 19 lipca 2022 r. dotyczący rozporządzenia w sprawie ustanowienia aktu na rzecz wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego przez wspólne zamówienia (COM(2022)0349).

Czwartek, 15 grudnia 2022 r.

12. podkreśla w związku z tym, że obecne WRF są już napięte do granic możliwości niecałe dwa lata po ich przyjęciu, a sytuację tę pogorszyły jeszcze nieoczekiwane wydarzenia w 2022 r.; zwraca uwagę, że pod względem wielkości, struktury i zasad zwyczajnie nie są one przygotowane do szybkiego i skutecznego reagowania na wiele kryzysów tej skali ani do odpowiedniego finansowania nowych wspólnych ambicji politycznych UE i szybkiego wdrażania niezbędnych rozwiązań ogólnounijnych; wyraża głębokie zaniepokojenie, że obecne WRF pozostawiają Unii niedostateczną zdolność do reagowania na ewentualne przyszłe kryzysy i potrzeby oraz do wypełniania jej strategicznej roli na arenie międzynarodowej;

13. stwierdza, że potrzeba pilnej rewizji WRF nie podlega dyskusji oraz że podejście „wszystko po starym” zdecydowanie nie wystarczy, aby stawić czoła szeregowi wyzwań, i może podważyć zaufanie do Unii;

Rozwiązanie problemu luk w finansowaniu – większa zdolność finansowa przy większej przejrzystości i demokratycznej rozliczalności

14. wzywa w związku z tym Komisję nie tylko do przeprowadzenia szczegółowego przeglądu funkcjonowania obecnych WRF, ale również do przedstawienia wniosku ustawodawczego w sprawie kompleksowego i ambitnego przeglądu rozporządzenia w sprawie WRF i załącznika doń jak najszybciej i nie później niż w pierwszym kwartale 2023 r.; podkreśla, że przegląd WRF nie może prowadzić do obniżenia wstępnie przydzielonych krajowych pul środków finansowych lub środków na programy UE;

15. jest głęboko przekonany, że rewizja musi uwzględniać rosnące potrzeby i wyczerpanie środków dostępnych w ramach WRF dla Unii w celu zapewnienia niezbędnych rozwiązań; nalega ponadto, aby rewizja zaradziła najpoważniejszym niedociągnięciom w funkcjonowaniu WRF, zapewniła nowe finansowanie nowych priorytetów politycznych i wyposażyła Unię w narzędzia niezbędne do skutecznego sprostania przyszłym wyzwaniom i kryzysom;

16. podkreśla potrzebę zwiększenia skali WRF, aby zapewnić silniejszy i bardziej sprawny budżet UE, spełniający najwyższe standardy przejrzystości i demokratycznej rozliczalności; w związku z tym domaga się zwiększenia pułapów WRF, a także zwiększenia i przeprojektowania elastyczności budżetowej;

17. wyraża gotowość do przeprowadzenia pełnych negocjacji z Radą i Komisją w sprawie przeglądu WRF w oparciu o dotychczasową praktykę i porozumienie międzyinstytucjonalne, w ramach którego instytucje zobowiązały się do dążenia do określenia szczegółowych ustaleń dotyczących współpracy i dialogu w trakcie całej procedury prowadzącej do przyjęcia gruntownego przeglądu WRF;

18. nalega, aby zasada jedności, zgodnie z którą wszystkie pozycje dochodów i wydatków Unii są ujęte w budżecie, była zarówno wymogiem traktatowym, jak i podstawowym warunkiem wstępnym rozliczalności, legitymacji demokratycznej i przejrzystości finansów publicznych UE; podkreśla potrzebę znacznie większej kontroli parlamentarnej nad wszystkimi wydatkami UE, w tym nad instrumentami pozabudżetowymi, funduszami oraz wspólną działalnością w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek; ponownie podkreśla, że wszystkie nowe instrumenty powinny leżeć w gestii władzy budżetowej;

19. podkreśla w tym kontekście, że rewizja WRF powinna iść w parze z przeglądem rozporządzenia finansowego, które powinno bezpośrednio uwzględnić niezbędne zmiany w przepisach regulujących ustanawianie i wykonywanie budżetu UE; uważa zatem, że konieczne jest rozszerzenie zakresu proponowanego ukierunkowanego przeglądu rozporządzenia finansowego w celu uwzględnienia wszystkich istotnych kwestii;

20. podkreśla znaczenie zasad horyzontalnych, na których opierają się WRF i wszystkie powiązane strategie polityczne UE, w szczególności w odniesieniu do realizacji celów Unii w zakresie klimatu i różnorodności biologicznej oraz promowania równości płci; podkreśla, że rewizja musi utrzymać te zasady w centrum WRF i umożliwić Unii wywiązanie się z jej zobowiązania do zapewnienia wszystkim sprawiedliwej, odpornej, zrównoważonej i społecznie sprawiedliwej odbudowy, w tym do wdrożenia zmienionych ram Unii w zakresie klimatu, energii i środowiska do 2030 r. z myślą o osiągnięciu przez UE neutralności klimatycznej do 2050 r.;

21. potwierdza swoje ugruntowane stanowisko, że nowe inicjatywy polityczne, cele lub zadania finansowane z budżetu UE muszą być finansowane za pomocą dodatkowych, świeżych środków, a nie w wyniku przesunięć ze szkodą dla ugruntowanych, wcześniej istniejących programów lub polityk uzgodnionych przez ustawodawcę;

Czwartek, 15 grudnia 2022 r.

Dział 1: Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa

22. wzywa do zwiększenia pułapu w dziale 1 ze względu na to, że marginesy są niewystarczające, aby zaspokoić większe potrzeby, oraz ponieważ nie należy wykorzystywać uzgodnionych pul środków finansowych na finansowanie nowych inicjatyw;

23. podkreśla, że wiele z niedawno zadeklarowanych ambicji politycznych – zwłaszcza w dziedzinie energii oraz autonomii strategicznej i przemysłowej – oraz nowe inicjatywy polityczne od stycznia 2021 r. (akt w sprawie czipów, bezpieczna łączność, Urząd ds. Gotowości i Reagowania na Stany Zagrożenia Zdrowia czy nowy europejski Bauhaus) powinny wiązać się z dodatkowymi wydatkami w ramach działu 1;

24. podkreśla kluczową rolę, jaką finansowanie w ramach programu „Horyzont Europa”, programu „Cyfrowa Europa”, programu na rzecz jednolitego rynku i instrumentu „Łącząc Europę” odgrywa w stymulowaniu innowacji, wspieraniu przedsiębiorstw oraz pobudzaniu transformacji ekologicznej i cyfrowej;

25. oczekuje na wniosek Komisji dotyczący nowego Europejskiego Funduszu na rzecz Suwerenności, którego celem jest zapewnienie strategicznej autonomii Unii i zmniejszenie zależności od państw spoza UE w kluczowych sektorach; uważa, że zasadnicze znaczenie ma to, by wniosek odpowiadał rzeczywistym potrzebom, opierał się na jasnej ocenie kosztów i luk inwestycyjnych oraz zapewniał nowe środki finansowe; utrzymuje, że taki nowy fundusz należy ustanowić zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą i powinien on funkcjonować w obrębie WRF, co zapewni pełny nadzór ze strony Parlamentu; uważa, że pułapy WRF należy dostosować w celu uwzględnienia funduszu;

Dział 2a: Spójność

26. wzywa do niepodważania uzgodnionego finansowania w ramach działu 2a oraz do zachowania go zgodnie z jego przeznaczeniem; zwraca się do Komisji o ocenę, czy jest ono wystarczające do zaspokojenia pojawiających się potrzeb w ramach polityki spójności;

27. podkreśla, że tymczasowa i krótkoterminowa elastyczność wprowadzona do funduszy polityki spójności za sprawą szeregu propozycji działań polityki spójności na rzecz uchodźców w Europie (CARE) pomogła państwom członkowskim uporać się szybko ze skutkami wojny przeciwko Ukrainie, zgodnie z modelem inicjatywy inwestycyjnej w odpowiedzi na koronawirusa, CRII i CRII+, która pozwoliła UE podjąć działania na początku pandemii COVID-19;

28. z zadowoleniem przyjmuje ambitne zamierzenie Unii, jakim jest zintensyfikowanie działań na rzecz walki z niezwykle niepokojącym poziomem ubóstwa wśród dzieci oraz przyczynienie się do eliminacji ubóstwa wśród dzieci przy pomocy wprowadzonej niedawno europejskiej gwarancji dla dzieci; ostrzega jednak, że obecne kryzysy zaostrzyły i jeszcze bardziej zaostrzą aktualnie pogarszającą się sytuację dzieci dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem i będą miały długotrwałe konsekwencje; przypomina swój apel o pilne zwiększenie finansowania europejskiej gwarancji dla dzieci o specjalny budżet w wysokości co najmniej 20 mld EUR na lata 2021–2027 i nalega na uwzględnienie tego specjalnego budżetu w ramach rewizji WRF i we wzmocnionym EFS+; ponadto apeluje do Komisji o udostępnienie – a do państw członkowskich o pełne wykorzystanie – wszystkich dostępnych zasobów, w tym EFS+, REACT-EU i RRF, aby skutecznie wdrażać gwarancję dla dzieci;

29. podkreśla, że chociaż środki reagowania kryzysowego są konieczne i użyteczne, polityka spójności nie jest narzędziem reagowania kryzysowego; wyraża zaniepokojenie, że polityka spójności jest w coraz większym stopniu wykorzystywana do wzmocnienia innych obszarów polityki i uzupełniania braków w elastyczności budżetowej lub mechanizmach reagowania kryzysowego w WRF; jest zdania, że istniejąca możliwość przesunięć środków z funduszy polityki spójności do innych programów w wysokości do 5% początkowej alokacji zapewnia wystarczającą elastyczność;

30. podkreśla, że przegląd WRF nie może prowadzić do obniżenia wstępnie przydzielonych krajowych pul środków finansowych; zwraca uwagę, że spóźnione porozumienie w sprawie WRF na lata 2021–2027 i pakietu dotyczącego polityki spójności, w połączeniu z kryzysem COVID-19, doprowadziło do powolnego rozpoczęcia procesu programowania oraz zakłócenia projektów, ale nie z powodu samej polityki; wzywa Komisję do zwiększenia wysiłków na rzecz uproszczenia procedur administracyjnych; podkreśla, że opóźnione rozpoczęcie w żaden sposób nie podważa kluczowej roli i wartości dodanej polityki spójności jako podstawowego instrumentu polityki inwestycyjnej i konwergencji Unii;

Czwartek, 15 grudnia 2022 r.

Dział 2b: Odporność i wartości

31. wzywa do usunięcia linii budżetowej przeznaczonej na spłatę kosztów finansowania zewnętrznego EURI z działu 2b i umieszczenia jej poza działami oraz do uwzględnienia tych kosztów poza pułapami WRF;
32. ubolewa, że koszty zaciągania pożyczek w ramach EURI i spłaty zadłużenia są uwzględnione jako linia budżetowa w dziale 2b na lata 2021–2027 obok sztandarowych programów, takich jak Erasmus+, Program UE dla zdrowia, program „Kreatywna Europa” oraz program „Obywatele, równość, prawa i wartości”;
33. podkreśla, że koszty odsetek i spłata zadłużenia zależą od rozwoju sytuacji na rynku, nie są wydatkami uznaniowymi, nie odpowiadają logice limitów wydatków i nigdy nie powinny konkurować z programami wydatków; przypomina, że każde uruchomienie instrumentu na rzecz wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii zależy również od dostępności nieprzydzielonego marginesu w ramach pułapu tego działu; z niepokojem odnotowuje, że gwałtownie rosnące stopy procentowe mają wpływ na emitentów długu państwowego; ostrzega, że koszty finansowania znacznie wzrosły w ostatnim czasie z powodu trudnych warunków rynkowych i że istnieje ogromna niepewność co do długoterminowych stóp procentowych; podkreśla zatem, że status quo wiąże się ze znacznym ryzykiem dla programów wydatków i dla zdolności WRF do reagowania na pojawiające się potrzeby;
34. podkreśla kluczowe znaczenie Programu UE dla zdrowia oraz unijnych programów w dziedzinie edukacji, kultury, młodzieży i wartości we wspieraniu odpowiednich sektorów w następstwie pandemii i w związku ze zwalczaniem dezinformacji; podkreśla, że Europejski Fundusz Społeczny Plus jest jednym z kluczowych czynników wzmocnienia społecznego wymiaru Unii; ubolewa, że Erasmus+, jako program o stosunkowo stabilnym zapotrzebowaniu z roku na rok, charakteryzuje się znacznie skoncentrowanym profilem finansowym w obecnych WRF;

Dział 3: Zasoby naturalne i środowisko

35. wzywa do jak najszybszego dostosowania pułapu w dziale 3 w celu pełnego uwzględnienia Społecznego Funduszu Klimatycznego, przy czym nie należy podważać uzgodnionego finansowania w ramach działu 3, lecz zachować je zgodnie z jego przeznaczeniem;
36. ponownie wyraża swoje stanowisko, zgodnie z którym Społeczny Fundusz Klimatyczny musi zostać w pełni włączony do budżetu UE i WRF, bez negatywnego wpływu na inne programy i fundusze w ramach tego działu, a to z uwagi na znaczenie zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i realizacji Zielonego Ładu; przypomina drugiemu organowi władzy budżetowej o obowiązku przestrzegania jedności budżetu;
37. podkreśla znaczenie wspólnej polityki rolnej (WPR) dla zapewnienia rolnikom wiarygodnego wsparcia w celu zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego; przypomina, że zróżnicowanie płatności w ramach WPR wpływa na zdolność rolników do oparcia się presji inflacyjnej i wzrostowi cen środków produkcji, kiedy realizują ten cel; podkreśla, że drobni i młodzi rolnicy są szczególnie podatni na zagrożenia, a ograniczone możliwości inwestycyjne mają na nich niekorzystny wpływ; przypomina o kluczowej roli programu LIFE dla wspierania działań w dziedzinie klimatu oraz ochrony przyrody i środowiska;

Dział 4: Migracja i zarządzanie granicami

38. apeluje o podniesienie pułapu w dziale 4, aby odzwierciedlić obecną rzeczywistość i prawdziwe potrzeby finansowe w zakresie unijnych strategii politycznych i programów w dziedzinie zarządzania migracją i granicami;
39. podkreśla, że wojna przeciwko Ukrainie i późniejsza decyzja o uruchomieniu dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony pociągną za sobą długoterminowe zobowiązanie finansowe do wspierania państw członkowskich, co oznacza nieoczekiwane potrzeby w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (AMIF) oraz Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz (IZGW), a także nałożenie dodatkowych obowiązków na agencje zdecentralizowane w dziale 4; wyraża ponadto zaniepokojenie faktem, że kolejne wnioski Komisji dotyczące przedłużenia mandatu agencji powodują uszczuplenie puli środków finansowych BMVI;

Dział 5: Bezpieczeństwo i obrona

40. apeluje o podwyższenie pułapu w dziale 5;

Czwartek, 15 grudnia 2022 r.

41. wzywa do szybkiego przeglądu WRF, aby zwiększyć środki na unijne instrumenty obronne, np. Europejski Fundusz Obronny, mobilność wojskową i przyszłe wspólne mechanizmy udzielania zamówień związanych z obronnością UE, a mianowicie wzmocnienie europejskiego przemysłu obronnego za pomocą aktu w sprawie wspólnych zamówień publicznych i europejskiego programu usprawnień w dziedzinie obronności, pod warunkiem że wzmocnią one unijną bazę technologiczno-przemysłową sektora obronnego i zapewnią europejską wartość dodaną;

42. w świetle bardzo odmiennego kontekstu geopolitycznego odnotowuje wniosek Komisji dotyczący wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego poprzez ustawę o wspólnych zamówieniach publicznych na lata 2022–2024 oraz jej zamiar przedstawienia wniosku w sprawie europejskiego programu inwestycji w obronność na okres późniejszy, aby wprowadzić wspólne zamówienia i zarządzanie cyklem życia zdolności wojskowych; podkreśla, że niezbędne wydatki na zacieśnienie współpracy i inwestycji w dziedzinie obronności nie mogą być finansowane w ramach pułapu w dziale 5; podkreśla potrzebę inwestycji w celu wzmocnienia polityki bezpieczeństwa i finansowania innowacji technologicznych w stale zmieniającym się krajobrazie bezpieczeństwa;

Dział 6: Sąsiedztwo i świat

43. wzywa do zwiększenia pułapu w dziale 6, aby w pełni zaspokoić obecne i przewidywane przyszłe potrzeby w ramach działań zewnętrznych Unii oraz stworzyć wystarczające zdolności reagowania na kryzysy i pojawiające się potrzeby;

44. ubolewa nad faktem, że nawet przed wojną przeciwko Ukrainie środki dostępne w dziale 6 były zdecydowanie niewystarczające, a od tego czasu presja w tym dziale znacznie wzrosła; podkreśla, że dalsze finansowanie potrzeb uchodźców z Syrii, Iraku i innych krajów nie zostało uwzględnione w negocjacjach dotyczących WRF ani w budżecie Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR) – „Globalny wymiar Europy” i dlatego powinno być pokryte z nowych środków przy odpowiednim zwiększeniu pułapu w dziale 6, a nie w drodze przesunięć;

45. odnotowuje gwałtowne pogorszenie się sytuacji międzynarodowej po wejściu w życie obecnych WRF, zarówno w krajach sąsiadujących, jak i poza nimi, a to w wyniku kryzysu żywnościowego, energetycznego, klimatycznego i gospodarczego, który drastycznie zwiększył presję w dziale 6; zauważa, że oprócz wielokrotnego korzystania z instrumentu elastyczności rezerwa ISWMR – „Globalny wymiar Europy” została bardzo szybko uszczuplona i była wykorzystywana w sposób wykraczający poza główny cel, jakim jest reagowanie na pojawiające się wyzwania i priorytety, w szczególności do tworzenia rezerw na pomoc makrofinansową; uważa, że wzmoczone reagowanie kryzysowe ma zasadnicze znaczenie z uwagi na wielość globalnych wyzwań;

46. podkreśla, że pomoc humanitarna w ramach działu 6 została wykorzystana do granic możliwości, co wymagało wielokrotnego zwiększania środków; podkreśla, że zwiększone finansowanie pomocy humanitarnej i filar szybkiego reagowania w ramach ISWMR – „Globalny wymiar Europy” mają zasadnicze znaczenie, jeżeli Unia ma nie tylko zapewnić pomoc Ukrainie, ale również udzielić wsparcia potrzebującym społecznościom i regionom oraz zrealizować swoje ambicje, by być wiodącym darczyńcą w zakresie pomocy humanitarnej; podkreśla, że dodatkowe potrzeby w Ukrainie nie mogą prowadzić do odbierania środków finansowych innym potrzebującym regionom geograficznym, w szczególności ze wschodniego i południowego sąsiedztwa, ani do przekierowywania tych środków z priorytetów tematycznych;

47. podkreśla znaczenie dalszego wsparcia dla Ukrainy w ramach pomocy makrofinansowej; podkreśla, że w przypadku pożyczek dla Ukrainy wymagana jest znacznie wyższa stopa rezerw niż standardowe 9 % ze względu na wyższe ryzyko niewypłacalności; odnotowuje w tym kontekście wnioski Komisji z 9 listopada 2022 r. ⁽²¹⁾; podkreśla, że należy porzucić podejście ad hoc i przejść do podejścia strukturalnego;

48. podkreśla, że decyzja o przyznaniu Ukrainie i Mołdawii statusu krajów kandydujących będzie oznaczała udzielanie wsparcia w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA) zamiast ISWMR – „Globalny wymiar Europy”, co może wymagać rewizji odpowiedniej podstawy prawnej; podkreśla potrzebę utrzymania wsparcia na obecnym poziomie dla innych krajów kandydujących, zwłaszcza z Bałkanów Zachodnich;

⁽²¹⁾ COM(2022)0595, COM(2022)0596 i COM(2022)0597.

Czwartek, 15 grudnia 2022 r.

49. wzywa Komisję do zadbania o to, by Unia wywiązywała się ze swoich międzynarodowych zobowiązań w dziedzinie klimatu, a w szczególności do zapewnienia środków potrzebnych do międzynarodowego finansowania działań związanych ze zmianą klimatu i odpowiednich programów w ramach ISWMR – „Globalny wymiar Europy”;

Dział 7: Europejska administracja publiczna;

50. apeluje o ustalenie wydatków w dziale 7 na poziomie gwarantującym skuteczną i wydajną administrację UE;

51. domaga się przyznania instytucjom, organom i agencjom Unii wystarczających środków w celu zapewnienia skutecznego wdrażania i egzekwowania wszystkich przepisów i strategii politycznych Unii stosownie do zmieniających się zadań; przypomina o znaczeniu odpowiedniego zasilenia wzmocnionych ram cyberbezpieczeństwa dla instytucji, organów i agencji Unii;

52. apeluje o szybkie przyjęcie ukierunkowanego przeglądu rozporządzenia finansowego w odniesieniu do postępowania z odsetkami za zwłokę w przypadku opóźnionej spłaty anulowanych lub zmniejszonych grzywien za naruszenie zasad konkurencji, tak aby uniknąć presji na wydatki w ramach działu 7; zwraca uwagę, że Parlament przyjął stanowisko i jest gotowy do negocjacji; zachęca Radę do priorytetowego potraktowania tego wniosku i rozpoczęcia negocjacji z Parlamentem;

Środki na płatności

53. przypomina, że środki na płatności pochodzą bezpośrednio z zobowiązań, i w związku z tym dodaje, że każdemu zwiększeniu pułapów zobowiązań w poszczególnych działach musi towarzyszyć proporcjonalny wzrost pułapu płatności na ten sam rok lub na kolejne lata;

54. odnotowuje opóźnienia we wdrażaniu programów i wzywa Komisję do przeprowadzenia analizy ryzyka potencjalnego wpływu na pułap płatności w ramach przeglądu oraz do przedstawienia niezbędnych wniosków w ramach rewizji WRF w celu uniknięcia kryzysu płatności, gdyż miałyby to poważny wpływ na beneficjentów budżetu UE;

55. ostrzega ponadto przed wykorzystywaniem zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel w zależności od wahań rynkowych jako substytutu środków w WRF oraz przed ryzykiem, jakie może to stwarzać przy dokonywaniu płatności;

Zasoby własne

56. zwraca uwagę, że WRF i zasoby własne są ze sobą powiązane; w tym kontekście podkreśla potrzebę zapewnienia trwałych i odpornych dochodów dla budżetu UE; przypomina, że w prawie wiążącym porozumieniu międzyinstytucjonalnym Parlament, Rada i Komisja zobowiązały się do przedstawienia planu działania z myślą o wprowadzeniu wystarczających nowych zasobów własnych, które pozwolą przynajmniej na pokrycie spłaty zadłużenia w ramach instrumentu EURI;

57. ponownie podkreśla swoje długoletnie stanowisko, że reforma zasobów własnych jest konieczna, aby lepiej dostosować stronę dochodów budżetu UE do jej szerszych priorytetów politycznych; oczekuje zatem, że zakres, struktura i skład koszyka nowych zasobów własnych nie tylko zapewnią dodatkowy strumień dochodów, ale również pomogą w rozwiązywaniu pilnych kwestii politycznych w otoczeniu gospodarczym charakteryzującym się inflacją i wysokimi cenami energii;

58. wzywa Radę do poczynienia szybkich postępów w pracach nad wnioskami z grudnia 2021 r. dotyczącymi nowych zasobów własnych; podkreśla, że zgodnie z planem działania nowe zasoby własne wynikające z wniosków dotyczących zreformowanego systemu handlu uprawnieniami do emisji i mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ mają zostać wprowadzone 1 stycznia 2023 r.; podkreśla, że nowe zasoby własne oparte na filarze I w obrębie otwartych ram OECD/G20 również mają zostać wprowadzone tego samego dnia;

59. oczekuje na wnioski Komisji dotyczące drugiej części nowych zasobów własnych, które mają zostać przedstawione w trzecim kwartale 2023 r.; wyraża przekonanie, że szybkie i zdecydowane działania na rzecz reformy zasobów własnych zapewnią w szczególności wysoki rating kredytowy UE, który pozostaje warunkiem *sine qua non* z uwagi na liczne wyzwania; ponadto apeluje do Komisji, aby ze względu na zwiększone potrzeby finansowe rozważyła wyjście poza ramy porozumienia międzyinstytucjonalnego i zbadała potrzebę dalszych nowych, innowacyjnych i rzeczywistych środków własnych;

Czwartek, 15 grudnia 2022 r.

Elastyczność i reagowanie na kryzys w budżecie UE – od reakcji ad hoc po systemową i długoterminową gotowość

60. podkreśla, że budżet UE musi być wyposażony w niezbędną elastyczność i przestrzeń budżetową, aby móc reagować na kryzysy i dostosowywać się do pojawiających się i rosnących potrzeb; podkreśla potrzebę przeglądu instrumentu reagowania kryzysowego i instrumentu elastyczności, aby były one na wymaganym poziomie, mogły być szybko uruchamiane i w pełni pozostawały w zakresie kompetencji obu organów władzy budżetowej;

61. uważa, że gwałtowny wzrost inflacji i jej wpływ na siłę nabywczą budżetu UE dodatkowo ograniczył niezbędne pole manewru i wywarł wpływ na finansowanie zeń programy; wzywa Komisję do oceny możliwości wprowadzenia tymczasowego mechanizmu dostosowawczego w celu odstępstwa od automatycznego deflatora w wysokości 2 % w przypadku wstrząsów inflacyjnych;

62. zdecydowanie nalega, aby umorzone środki były ponownie udostępniane w budżecie UE i uruchamiane przez władzę budżetową w ramach rocznej procedury budżetowej; podkreśla potrzebę wprowadzenia odpowiednich zmian w rozporządzeniu finansowym; zwraca uwagę, że sam poziom umorzeń w dziedzinie badań naukowych był znaczny w początkowym okresie obowiązywania obecnych WRF; podkreśla, że dzięki utrzymaniu umorzeń w budżecie osiągnięto dodatkową elastyczność budżetową;

63. przypomina, że instrumenty szczególne nie mieszczą się w pułapach WRF, co zapewnia pewną elastyczność i możliwość reagowania na kryzysy, oraz że są one uruchamiane jedynie w przypadku decyzji organu władzy budżetowej; zwraca uwagę na szerokie wykorzystanie instrumentów szczególnych w pierwszych dwóch latach obowiązywania WRF;

64. uważa, że instrumenty szczególne są ograniczone zarówno przez niedostatek zasobów, jak i sztywność ich konstrukcji, co utrudnia ich zdolność do pełnienia funkcji skutecznych narzędzi reagowania kryzysowego; podkreśla w związku z tym, że przegląd jest niezbędny do poszerzenia potencjału istniejących przepisów dotyczących elastyczności; wyraża ubolewanie z powodu decyzji o połączeniu w obecnych WRF rezerwy na pomoc nadzwyczajną (EAR) i FSUE, co doprowadziło do poważnych niedociągnięć, i o obniżeniu dostępnych środków finansowych o połowę;

65. apeluje o zwiększenie rocznych środków na instrument elastyczności z 915 mln do 2 mld EUR; apeluje ponadto o podział SEAR na dwa komponenty – rezerwę na pomoc nadzwyczajną i FSUE – oraz o zwiększenie rocznych środków z 1,2 mld EUR ogółem na SEAR do 1 mld EUR dla każdego komponentu w cenach z 2018 r.; uważa, że zapewni to niezbędne dodatkowe środki na zaspokojenie obecnych i pojawiających się potrzeb, w szczególności w kontekście większej intensywności i częstotliwości ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz z uwagi na globalną sytuację humanitarną;

66. domaga się zniesienia zarówno rocznego pułapu środków na zobowiązania, jak i środków na płatności w odniesieniu do korzystania z jednolitego marginesu;

67. podkreśla ponadto, że różne instrumenty szczególne podlegają różnym zasadom przenoszenia, i apeluje o harmonizację tych zasad, tak aby kwoty mogły być wykorzystywane do roku n+3 na wszystkie instrumenty szczególne, co zapewni dodatkową elastyczność; nalega, aby kwoty, które wygasły po roku n+3, zostały ponownie udostępnione w ramach instrumentu elastyczności lub jednolitego marginesu;

68. podkreśla, że oprócz wzmocnienia istniejących instrumentów szczególnych konieczne jest ustanowienie dodatkowego stałego instrumentu szczególnego poza pułapami WRF, tak aby budżet UE mógł lepiej się dostosowywać i szybko reagować na kryzysy oraz ich skutki społeczne i gospodarcze; wzywa Komisję do zadbania o to, aby ów wspólny instrument kryzysowy mógł być skutecznie i szybko uruchamiany w zależności od potrzeb;

69. podkreśla, że polityka spójności jest jednym z kluczowych priorytetów Unii, ma długoterminowe cele inwestycyjne powiązane z programem strategicznym UE, w szczególności Europejskim Zielonym Ładem i agendą cyfrową, i nie powinna być wykorzystywana do uzupełniania środków przeznaczonych na inne obszary polityki;

Ocena nowych funkcjonalności obecnych WRF i przygotowanie gruntu pod WRF na okres po 2027 r. z myślą o odporniejszym budżecie UE

70. zwraca uwagę, że obecne WRF i porozumienie międzyinstytucjonalne zawierają szereg nowych elementów, które nie występują w poprzednich okresach programowania i które należy dokładnie przeanalizować w ramach przeglądu śródkresowego i rewizji śródkresowej;

71. uważa, że chociaż nowa struktura WRF obejmująca działy, w których grupuje się wydatki w podziale na grupy polityk, jest prostsza i ułatwia zarządzanie budżetem w Komisji; uważa, że nomenklatura obejmująca mniejszą liczbą linii budżetowych, a czasami jedną linię dla dużego programu wydatków, jak ma to miejsce w przypadku Funduszu Azyłu,

Czwartek, 15 grudnia 2022 r.

Migracji i Integracji oraz Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz, nie posiada niezbędnej przejrzystości i szczegółowości oraz znacznie ogranicza właściwy nadzór i podejmowanie decyzji przez władzę budżetową; oczekuje, że Komisja dokona przeglądu zmian w strukturze i nomenklaturze przed rozpoczęciem okresu obowiązywania nowych WRF;

72. z zadowoleniem przyjmuje pozytywny wpływ rozporządzenia na ogólny system warunkowości służący ochronie budżetu UE i uważa, że funkcjonuje ono już jako skuteczny środek odstrasżający i tym samym zapobiega naruszaniu praworządności przy wykorzystywaniu funduszy UE; podkreśla wyraźny związek między poszanowaniem praworządności a skutecznym wykonaniem budżetu UE i wzywa Komisję do zapewnienia solidnego egzekwowania rozporządzenia w sprawie warunkowości; zauważa, że jakiegokolwiek zwiększenie skali WRF na lata 2021–2027 powinno mieć na celu wzmocnienie ochrony praworządności i interesów finansowych Unii; obstaje ponadto przy obowiązku przestrzegania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej przy wykonywaniu budżetu UE;

73. ponownie podkreśla potrzebę zwiększenia przejrzystości wydatków UE i wzywa do wprowadzenia obowiązkowej jednolitej i interoperacyjnej bazy danych, aby umożliwić monitorowanie bezpośrednich i końcowych beneficjentów funduszy UE w formacie nadającym się do odczytu maszynowego, a tym samym zapewnić jasny przegląd wszystkich odbiorców środków finansowych UE; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji w sprawie przekształcenia rozporządzenia finansowego z 16 maja 2022 r. jako rozsądny punkt wyjścia do utworzenia interoperacyjnego systemu cyfrowego do celów audytu i kontroli; zauważa, że Komisja zaproponowała, aby zmiany te weszły w życie w WRF na okres po 2027 r.; podkreśla jednak, że bardziej ambitna transformacja jest wykonalna i pożądana; podkreśla ponadto potrzebę ułatwienia obywatelom dostępu do informacji;

74. przypomina o celach związanych z klimatem i różnorodnością biologiczną, określonych w porozumieniu międzyinstytucjonalnym; przypomina Komisji o jej zobowiązaniu wynikającym z porozumienia międzyinstytucjonalnego w kwestii regularnego podsumowywania postępów w działaniach na rzecz uwzględniania kwestii klimatu oraz badania, czy cele zostały osiągnięte lub czy można założyć, że niedługo zostaną osiągnięte; wzywa Komisję do monitorowania wdrażania zasady „nie czyn poważnych szkód” oraz do podejmowania w razie potrzeby niezbędnych działań naprawczych;

75. podkreśla potrzebę znacznej poprawy metodyki uwzględniania kwestii klimatu i różnorodności biologicznej oraz zadbania o rzeczywistą dodatkowość wydatków na działania klimatyczne i związane z różnorodnością biologiczną, zaliczanych na poczet odpowiednich celów minimalnych, zgodnie z propozycjami Europejskiego Trybunału Obrachunkowego i Parlamentu;

76. oczekuje bardziej ambitnych zobowiązań finansowych w obecnych i przyszłych WRF zgodnie z globalnym zobowiązaniem UE do przeciwdziałania zmianie klimatu i powstrzymania utraty różnorodności biologicznej; oczekuje, że wszystkie zobowiązania i obietnice dotyczące międzynarodowego finansowania działań związanych ze zmianą klimatu zostaną w pełni zaplanowane zgodnie z harmonogramem globalnych negocjacji; wzywa Komisję do realizacji uzgodnionych celów w zakresie uwzględniania różnorodności biologicznej na lata 2026–2027; zwraca się do Komisji o ocenę, w jaki sposób cele w zakresie klimatu i różnorodności biologicznej można lepiej uwzględnić w WRF na okres po 2027 r., aby Unia wywiązała się ze swoich zobowiązań;

77. przypomina, że programy powinny być wdrażane w sposób promujący równość płci w ramach realizacji ich celów; w związku z tym z aprobatą przyjmuje prace Komisji nad nową klasyfikacją w celu pomiaru wpływu wydatków Unii w aspekcie płci; uważa, że klasyfikacja ta powinna dokładnie i kompleksowo przedstawiać wpływ programów na równouprawnienie płci; wzywa do rozszerzenia klasyfikacji na wszystkie programy WRF oraz do lepszego włączenia jej do WRF; w związku z tym podkreśla, że trzeba systematycznie gromadzić i analizować dane segregowane według kryterium płci; oczekuje, że wszystkie sprawozdania dotyczące płci będą sporządzane na podstawie zakresu, a nie liczby działań;

78. wzywa Komisję do śledzenia realizacji celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych we wszystkich odpowiednich programach WRF zgodnie z porozumieniem międzyinstytucjonalnym i w związku z tym do opracowania solidnej metodyki śledzenia wydatków związanych z celami zrównoważonego rozwoju i wydatków społecznych w ramach budżetu UE;

79. przypomina, że obecnym WRF towarzyszył NGEU, bezprecedensowy instrument służący pobudzeniu odbudowy gospodarczej po pandemii; uważa, że instrument ten okazał się jak dotąd skuteczny i powinien zostać w pełni wdrożony;

Czwartek, 15 grudnia 2022 r.

80. uważa, że Unia odgrywa coraz ważniejszą rolę w zapewnianiu wsparcia na rzecz ochrony zatrudnienia i na rzecz rekompensaty dochodów w sytuacjach kryzysowych oraz w zapewnianiu sprawiedliwego przejścia do społeczeństwa neutralnego pod względem emisji dwutlenku węgla; podkreśla w tym kontekście zasadniczą rolę instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE), w zapewnianiu wsparcia dla systemów pracy tymczasowej i pracowników w państwach członkowskich oraz w zmniejszaniu ryzyka bezrobocia; wzywa Komisję do oceny wpływu instrumentu SURE i sposobu, w jaki można go wykorzystać w przyszłych działaniach Unii w kontekście kryzysów społecznych;

81. zwraca uwagę, że wiele niedawnych potrzeb w zakresie wydatków, w takich obszarach jak odbudowa gospodarcza i społeczna, strategie dotyczące zmiany klimatu oraz finansowanie związane z kryzysem w Ukrainie, nie odpowiada tradycyjnej logice średnioterminowej przewidywalności inwestycji; uważa, że wydatki na Społeczny Fundusz Klimatyczny, obronność, reagowanie kryzysowe i interwencje nadzwyczajne są przykładami wydatków, w przypadku których istnieje wyraźne uzasadnienie dla działań UE; oczekuje, że w miarę rozwoju zakresu i intensywności współpracy UE ta tendencja do bardziej zróżnicowanego krajobrazu wydatków będzie się utrzymywać; podkreśla w związku z tym potrzebę odpowiednio skonstruowanych i dających się dostosować WRF, tak aby konstrukcja budżetu UE umożliwiała jej podejmowanie nowych zadań i funkcji bez przekierowywania zasobów z uzgodnionych programów i priorytetów;

82. podkreśla, że wiele niedociągnięć i nieprawidłowości w obecnych WRF jest nieodłącznie związanych z logiką i konstrukcją tych ram, w których przewidywalność wydatków wpływa na decyzje dotyczące struktury i kwot oraz ogranicza elastyczność;

83. ubolewa nad stopniowym zmniejszaniem się budżetu UE jako odsetka dochodu narodowego brutto (DNB) UE oraz nad nadmiernym koncentrowaniem się na ograniczeniu ogólnych wydatków na poziomie około 1 % DNB UE; uważa, że uniemożliwiło to Unii realizację uzgodnionych ambitnych celów i pozbawiło ją zdolności do reagowania na kryzysy i pojawiające się potrzeby przy jednoczesnym zapewnieniu demokratycznej rozliczalności;

84. nalega, aby instrument, który zastąpi obecne WRF, był przygotowany do pełnego i elastycznego radzenia sobie z szeregiem priorytetów politycznych i potrzeb wydatkowych oraz do zapewnienia odporności w przypadku kryzysów; uważa, że podniesienie pułapu zasobów własnych stworzyłoby przestrzeń budżetową umożliwiającą reagowanie na kryzysy i pojawiające się potrzeby przy jednoczesnym zagwarantowaniu przewidywalności wydatków; w związku z tym wzywa Komisję do dokonania przeglądu całej struktury WRF, w tym czasu trwania okresów programowania, w ramach długoterminowej refleksji nad budżetem UE po 2027 r. w świetle zmieniających się potrzeb w zakresie wydatków;

85. ubolewa, że po niezbędnym wprowadzeniu NGEU i SURE Komisja wielokrotnie proponowała wykorzystanie instrumentów pozabudżetowych, w szczególności na mocy art. 122 TFUE, które nie wymagają nadzoru ze strony Parlamentu, a tym samym osłabiają przejrzystość i rozliczalność wydatków publicznych; uważa w związku z tym, że coroczna debata plenarna w Parlamencie na temat wszystkich środków finansowych UE, w tym instrumentów pozabudżetowych, będzie ważnym krokiem w kierunku zwiększenia przejrzystości i rozliczalności;

86. zamierza ściśle monitorować wdrażanie porozumienia w sprawie kontroli budżetowej nowych wniosków na podstawie art. 122 TFUE, które było częścią porozumienia w sprawie WRF; przypomina, że takie wnioski często pociągają za sobą znaczne skutki budżetowe, które mogą mieć wpływ na rozwój wydatków UE; jest zdecydowany dążyć do tego, aby Parlament odgrywał w tym procesie odpowiednią rolę i był weń zaangażowany jako równoprawny organ władzy budżetowej UE;

87. podkreśla, że w kontekście obecnych przepisów tendencja do zwiększonego wykorzystywania zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel nie jest zadowalającym rozwiązaniem, ponieważ osłabia rolę władzy budżetowej (Parlamentu i Rady), a tym samym osłabia kontrolę demokratyczną i ogranicza przejrzystość finansów UE; domaga się prawnie uzasadnionych rozwiązań umożliwiających ukierunkowane, jednorazowe lub uzależnione od potrzeb dopłaty, które wykazują te same korzyści co dochody przeznaczone na określony cel (tj. nie są wliczane do pułapów), ale jednocześnie podlegają pełnej kontroli władzy budżetowej; przypomina o swoim zaangażowaniu na rzecz zasady uniwersalności;

88. podkreśla, że trwający przegląd rozporządzenia finansowego powinien dostosować przepisy regulujące instrumenty budżetowe do obecnych okoliczności, w których zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel, operacje zaciągania i udzielania pożyczek, fundusze powiernicze i instrumenty na mocy art. 122 TFUE są wykorzystywane coraz częściej, mimo że często omijają metodę wspólnotową, a tym samym kontrolę władzy budżetowej, przez co zmniejszają identyfikowalność środków i rozliczalność;

Czwartek, 15 grudnia 2022 r.

89. wskazuje w szczególności na deklarację dotyczącą ponownej oceny zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel oraz przepisów dotyczących zaciągania i udzielania pożyczek zawartą w rozporządzeniu finansowym, która została uzgodniona podczas negocjacji w sprawie WRF; uważa, że zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel oraz aktywa i pasywa związane z operacjami zaciągania i udzielania pożyczek powinny stanowić integralną część budżetu UE i być przyjmowane przez władzę budżetową jako część tego budżetu;
90. ponownie wysuwa swoje sformułowane wiele lat temu żądanie, aby wszystkie instrumenty wydatkowania środków na poziomie UE, w tym fundusze powiernicze, zostały w pełni włączone do budżetu zgodnie z traktatem, co zapewni przejrzystość, pełną kontrolę demokratyczną oraz ochronę finansów publicznych i interesów finansowych UE; podkreśla jednak, że włączenie tych instrumentów do budżetu UE nie może prowadzić do ograniczenia finansowania innych polityk i programów UE;
91. zwraca uwagę, że fundusz modernizacyjny i fundusz innowacyjny (fundusz inwestycji w dziedzinie klimatu) stanowią w tym kontekście znakomite przykłady; wzywa Komisję do zaproponowania ich pełnego włączenia do WRF na okres po 2027 r. wraz z odpowiednim quasi-automatycznym dostosowaniem pułapów;
92. podkreśla, że wymóg jednomyślności dotyczący przyjęcia rozporządzenia w sprawie WRF utrudnia podejmowanie niezbędnych decyzji w procesie przeglądu; apeluje do Komisji o uwzględnienie prac konferencji w sprawie przyszłości Europy w dziedzinie budżetu; zgodnie z propozycjami konferencji uważa, że do przyjęcia rozporządzenia w sprawie WRF i do decyzji w sprawie zasobów własnych powinna mieć zastosowanie zwykła procedura ustawodawcza, tak aby Parlament uzyskał pełne uprawnienia budżetowe przysługujące parlamentom narodowym; uważa ponadto, że struktura WRF powinna odzwierciedlać proces oddolny oparty na szerokim zaangażowaniu zainteresowanych stron;
93. przypomina, że klauzula pomostowa określona w art. 312 ust. 2 TFUE umożliwia przyjęcie rozporządzenia w sprawie WRF kwalifikowaną większością głosów, i wzywa Radę Europejską do skorzystania z niej w celu przyspieszenia procesu decyzyjnego;

o

o o

94. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
-